

Sygn. akt **I AGa 236/22**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 kwietnia 2024 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny i Własności Intelektualnej

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Mikołaj Tomaszewski

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Surażyńska

po rozpoznaniu w dniu 12 marca 2024 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **W. (...) w P. (poprzednio W. (...) w P.)**

przeciwko **M. G. i T. G.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych i powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 25 maja 2022 r. sygn. akt IX GC 903/21

I. oddala obie apelacje;

II. zasądza od pozwanych na rzecz powoda kwotę 6.750zł tytułem zwrotu części kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym, z ustawowymi odsetkami za czas od uprawomocnienia się niniejszego postanowienia, do dnia zapłaty.

Mikołaj Tomaszewski

I AGa 236/22

UZASADNIENIE

Pozwem skierowanym przeciwko T. G., prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą (...), M. G. i K. G., powód W. (...) z siedzibą w P., wniósł o orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym, że pozwani obowiązani są solidarnie zapłacić powodowi w ciągu dwóch tygodni od doręczenia nakazu zapłaty kwotę 239.548,01 zł wraz z odsetkami maksymalnymi za opóźnienie, o których mowa w art. 481 § 21 k.c., liczonymi od kwoty 224.213,79 zł od dnia 22 kwietnia 2021 r. do dnia zapłaty wraz z kosztami postępowania wg norm przepisanych, w tym kosztami notarialnego potwierdzenia dokumentów załączonych do pozwu w kwocie 154,98 zł oraz kosztem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z 13 lipca 2021 r. w sprawie o sygn. akt IX GNc 660/21 referendarz sądowy w Sądzie Okręgowym w Poznaniu nakazał pozwany T. G., M. G. i K. G., aby zapłacili solidarnie powodowi kwotę 239.548,01 zł wraz z odsetkami maksymalnymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 224.213,79 zł

od dnia 22 kwietnia 2021 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 12.149,98 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia nakazu, albo wnieśli w tymże terminie sprzeciw.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty z 16 sierpnia 2021 r. pozwani, reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika, zaskarżyli nakaz zapłaty w całości, wnosząc o uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa w całości.

W piśmie z 16 grudnia 2021 r. powód, w związku z dokonaniem przez pozwanych wpłat na poczet częściowej spłaty zadłużenia objętego żądaniem pozwu już po jego złożeniu w łącznej kwocie 9.200 zł, bez zrzeczenia się roszczenia (art. 203 § 1 k.p.c.) cofnął powództwo w części, tj. w zakresie żądania zasądzenia należności głównej w łącznej kwocie 8.594,71 zł (na którą składały się kwota 2.550,09 zł tytułem skapitalizowanych odsetek umownych za opóźnienie oraz kwota 6.044,62 zł tytułem kosztów/opłat) oraz dalszych odsetek maksymalnych za opóźnienie, o których mowa w art. 481 § 21 k.c., za okres od dnia 22 kwietnia 2021 r. do dnia 29 kwietnia 2021 r. w całości oraz za dzień 30 kwietnia 2021 r. w części tj. co do kwoty 54,88 zł. W związku z powyższym powód wnosil o:

1. zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda solidarnie kwoty 230.953,30 zł wraz z odsetkami maksymalnymi za opóźnienie, o których mowa w art. 481 § 21 k.c., liczonymi od kwoty 224.213,79 zł od dnia 1 maja 2021 r. do dnia zapłaty oraz odsetek za dzień 30 kwietnia 2021 r. w zakresie kwoty 13,92 zł;
2. zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda solidarnie kosztów postępowania wg norm przepisanych, w tym kosztów notarialnego potwierdzenia dokumentów dołączonych do pozwu w kwocie 154,98 zł oraz kosztu opłaty sądowej od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł;
3. umorzenie postępowania w pozostałym zakresie.

Postanowieniem z 12 stycznia 2022 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu umorzył postępowanie w sprawie w części, co do kwoty 8.594,71 zł.

W piśmie z 26 stycznia 2022 r. pozwani wyrazili zgodę na częściowe cofnięcie pozwu.

W piśmie z 8 kwietnia 2022 r. powód zgłosił przystąpienie do sprawy profesjonalnego pełnomocnika, w związku z czym wniósł o zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych prawem oraz kosztu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł

Na rozprawie 11 maja 2022 r. pełnomocnik pozwanych wniósł o rozłożenie należności na raty w wysokości nieprzekraczającej 3.000 zł miesięcznie – na wypadek uwzględnienia powództwa. Pełnomocnik powoda wniósł o oddalenie przedmiotowego wniosku.

Wyrokiem z dnia 25 maja 2022r. Sąd Okręgowy w Poznaniu:

- I. **zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę: 224 317,31 zł wraz z umownymi odsetkami za opóźnienie w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie, o których mowa w art. 481 § 2¹ kodeksu cywilnego, od kwoty 224 213,79 zł od dnia 1 maja 2021 roku do dnia zapłaty;**
- II. **oddalił powództwo w pozostałej części;**
- III. **oddalił wniosek pozwanych o rozłożenie należności na raty;**
- IV. **zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę: 21 519,87 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.**

W motywach rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy wskazał, że W. (...) prowadzi działalność gospodarczą, której przeważającym przedmiotem jest udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych.

Pozwany T. G. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...), której przeważającym przedmiotem jest działalność agentów zajmujących się sprzedażą towarów.

Powód, jako (...) zawarł 10 marca 2017 r. w W. z pozwanym T. G., jako (...) umowę pożyczki nr (...), mocą której (...) udzielił Pożyczkobiorcy na wniosek z 14 lutego 2017 r. pożyczki na okres od 10 marca 2017 r. do 10 marca 2037 r. w kwocie 240.000 zł (§ 1 ust. 1 umowy). (...) stawił pożyczkę do dyspozycji Pożyczkobiorcy bezgotówkowo, w formie przelewu, zgodnie z odrębną dyspozycją Pożyczkobiorcy, nie później niż do 31 marca 2017 r., m.in. na spłatę zaległości Pożyczkobiorcy wobec ZUS i US (§ 2 ust. 1 umowy). Pożyczka była ewidencjonowana na rachunku bankowym prowadzonym przez (...) na imię Pożyczkobiorcy o nr (...), zwanym „Rachunkiem pożyczkowym” (§ 2 ust. 4 umowy).

(...)pobrał od Pożyczkobiorcy prowizję za udzielenie pożyczki w wysokości 3,1% od kwoty przyznanej pożyczki (§ 3 ust. 1 umowy).

Prawnym zabezpieczeniem spłaty wierzytelności z tytułu umowy pożyczki były między innymi poręczenia cywilne złożone przez pozwaną M. G. i K. G., zabezpieczające wszelkie wierzytelności (...) z tytułu umowy pożyczki (§ 4 ust. 1 lit. d-e umowy).

Pożyczka oprocentowana była według zmiennej stopy oprocentowania, naliczanej od aktualnego salda zadłużenia z tytułu pożyczki, w wysokości odpowiadającej stopie referencyjnej NBP powiększonej o marżę (...) w wysokości 8,4 punktu procentowego w stosunku rocznym. W dniu zawarcia umowy roczna stopa oprocentowania pożyczki wynosiła 9,9% w stosunku rocznym (§ 5 ust. 1 umowy). (...) zastrzegł sobie prawo do podwyższenia wysokości marży bez konieczności jej wypowiedzenia w przypadku zaistnienia jednej lub wszystkich spośród następujących okoliczności – wystąpienia przesłanek zakwalifikowania ekspozycji kredytowej Pożyczkobiorcy z tytułu umowy do wyższej kategorii ryzyka zgodnie z przepisami w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków zawartymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. 2008 Nr 235 poz. 1589 z późn. zm.) lub niewykonania któregokolwiek z obowiązków, o których mowa w § 9 ust. 1. (...) mógł podwyższyć wysokość marży o 2 punkty procentowe za każdą z zaistniałych w okresie kredytowania przesłanek wymienionych powyżej, przy czym każde niewykonanie któregokolwiek z obowiązków, o których mowa w § 5 ust. 3 lit. b stanowiło odrębną i niezależną przesłankę do podwyższenia wysokości marży. W przypadku, gdy za niewykonanie danego obowiązku (...) naliczył wobec Pożyczkobiorcy opłatę, o której mowa w § 9 ust. 2, (...)nie mógł – z tego samego tytułu – zastosować wobec Pożyczkobiorcy sankcji, o której mowa w niniejszym ustępie (§ 5 ust. 3 umowy w zw. z § 2 ust. 12 regulaminu).

Pożyczkobiorca zobowiązał się dokonać całkowitej spłaty pożyczki wraz z odsetkami do dnia określonego w § 1 ust. 1 w ratach, terminach i wysokościach określonych w harmonogramie spłaty, stanowiącym załącznik do umowy i jej integralną część (§ 6 zd. 1 umowy).

W razie opóźnienia się Pożyczkobiorcy w spłacie pożyczki lub innych wymagalnych należności z tytułu umowy, (...) miał niezwłocznie powiadomić o tym osoby będące dłużnikami (...) z tytułu prawnego zabezpieczenia, przesyłając im kopię pisma wzywającego Pożyczkobiorcę do spłaty zadłużenia przeterminowanego, miał obciążać rachunek pożyczkowy Pożyczkobiorcy kosztami upomnień i windykacji, które ponosił Pożyczkobiorca oraz miał naliczać od wymagalnej kwoty kapitału pożyczki odsetki według rocznej stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego (§ 8 ust. 1 umowy). Roczna stopa oprocentowania wymagalnej kwoty kapitału pożyczki była zmienna i odpowiadała maksymalnej wysokości odsetek za opóźnienie, jaką strony mogły zastrzec zgodnie z przepisami prawa. W każdym przypadku zmiany, zgodnie z przepisami prawa, wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie, ulegała odpowiedniej zmianie wysokość rocznej stopy oprocentowania wymagalnej kwoty kapitału pożyczki. Zmiana rocznej stopy oprocentowania wymagalnej kwoty kapitału pożyczki obowiązywała od dnia, w którym zgodnie z przepisami prawa, ulegały zmianie odsetki maksymalne za opóźnienie (§ 8 ust. 2 umowy).

Pożyczkobiorca zobowiązał się w okresie obowiązywania umowy w szczególności między innymi do doręczania do (...) raz w roku w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia przez Pożyczkobiorcę roku obrotowego – dokumentów niezbędnych do oceny jego sytuacji ekonomicznej i finansowej, w tym w szczególności – w zależności od formy prawnej Pożyczkobiorcy oraz przyjętych zasad rachunkowości – odpowiednich deklaracji podatkowych, wydruku z książki przychodów i rozchodów lub co najmniej wstępnego sprawozdania finansowego oraz w terminie 15 dni od dnia upływu terminu na zatwierdzenie – sprawozdania finansowego Pożyczkobiorcy za ostatni rok obrotowy zatwierdzonego przez organ zatwierdzający w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591 z późn. zm.) wraz z opinią biegłego rewidenta z badania tego sprawozdania finansowego (o ile opinia ta winna zostać sporządzona) (§ 9 ust. 1 lit. b umowy). Ponadto, Pożyczkobiorca zobowiązał się w okresie obowiązywania umowy w szczególności między innymi do doręczania do (...) na jego odrębne żądanie, jednakże nie częściej niż raz na kwartał, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wezwania, dokumentów niezbędnych do oceny jego sytuacji ekonomiczno-finansowej, w tym w szczególności dokumentów, o których mowa w lit. b). (...) mógł wystąpić wobec Pożyczkobiorcy z żądaniem, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, w przypadku, gdy ekspozycja kredytowa Pożyczkobiorcy podlega przeglądowi co najmniej raz na kwartał według kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej Pożyczkobiorcy zgodnie z przepisami Rozporządzenia w zakresie częstotliwości dokonywania przeglądów i klasyfikacji ekspozycji kredytowych (§ 9 ust. 1 lit. c umowy). W przypadku niewykonania któregokolwiek z obowiązków, o których mowa w ust. 1, w terminach tam wskazanych, (...) mógł – bez odrębnego wezwania – obciążać Pożyczkobiorcę (rachunek pożyczkowy) comiesięczną opłatą w wysokości po 400,00 zł w przypadku niewykonania jednego z obowiązków, na co Pożyczkobiorca wyraził nieodwołalną zgodę. Każda z opłat, o których mowa powyżej, mogła zostać pobrana nie wcześniej niż w piątym dniu kalendarzowym po upływie terminu do zrealizowania danego obowiązku. Kolejne takie opłaty mogły być pobierane po upływie każdego pełnego miesiąca, w którym Pożyczkobiorca nadal nie wykonał ww. obowiązku – licząc od dnia pobrania poprzedniej opłaty z tytułu niewykonania tego obowiązku – w tym samym dniu miesiąca, w którym została pobrana pierwsza taka opłata, chyba że jest to dzień ustawowo wolny od pracy, to w najbliższym dniu roboczym następującym po tym dniu. W przypadku, gdy za niewykonanie danego obowiązku (...) zastosował wobec Pożyczkobiorcy sankcję, o której mowa w § 5 ust. 3 lit. b (tj. podwyższenie marży), (...) nie mógł – z tego samego tytułu – naliczyć wobec Pożyczkobiorcy opłaty, o której mowa w niniejszym ustępie (§ 9 ust. 2 umowy).

(...) miał prawo wypowiedzieć umowę albo obniżyć kwotę kapitału pożyczki w przypadku utraty zdolności kredytowej przez Pożyczkobiorcę lub niedotrzymania przez Pożyczkobiorcę warunków udzielenia pożyczki Skorzystanie przez (...) z uprawnienia, o którym mowa w § 5 ust. 3, § 5 ust. 4 lub § 9 ust. 2, nie pozbawiało (...) prawa do wypowiedzenia umowy z uwagi na niedotrzymanie przez Pożyczkobiorcę warunków udzielenia pożyczki (§ 10 ust. 1 umowy). Wypowiedzenie wymagało formy pisemnej pod rygorem nieważności. Termin wypowiedzenia umowy wynosił 30 dni, a w razie zagrożenia upadłością Pożyczkobiorcy 7 dni licząc od dnia doręczenia wypowiedzenia drugiej stronie. Następnego dnia po upływie terminu wypowiedzenia pożyczka wraz z odsetkami i innymi należnościami ubocznymi była wymagalna i natychmiast płatna bez dodatkowego wezwania (§ 10 ust. 3 umowy).

Za czynności związane ze zmianą warunków umowy albo inne czynności związane z obsługą pożyczki, wykonane przez (...) na wniosek Pożyczkobiorcy lub w następstwie jego działania albo zaniechania, (...) pobierał prowizje i opłaty na zasadach i w wysokości określonej w umowie oraz Taryfie prowizji i opłat obowiązującej w (...) w dniu dokonania tych czynności. Strony ustaliły, że (...) pobierać będzie prowizje i opłaty przez obciążenie rachunku pożyczkowego, chyba że Pożyczkobiorca uiszczy należną (...) prowizję lub opłatę w inny sposób zaakceptowany przez (...). Powołana Taryfa w części dotyczącej pożyczki stanowiła integralną część umowy. Taryfa była podawana do wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w jednostkach organizacyjnych (...) (§ 12 umowy).

W sprawach nieuregulowanych w umowie zastosowanie miał Regulamin udzielania kredytów i pożyczek przedsiębiorcom, którego postanowienia stanowiły integralną część umowy, a Pożyczkobiorca i pożyczka w regulaminie tym określani są odpowiednio mianem (...) i „kredytu”, oraz przepisy ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, ustawy Prawo bankowe, Kodeksu cywilnego i inne przepisy. Pożyczkobiorca oświadczył, że zapoznał się w całości z regulaminem, który jest dla niego zrozumiały, jednoznaczny i

nie budzi żadnych zastrzeżeń. Ponadto Pożyczkobiorca oświadczył, że regulamin został mu wręczony, co pokwitował (§ 16 ust. 1 umowy).

Zgodnie z pierwotnym harmonogramem, pożyczka miała być spłacana w 240 równych miesięcznych ratach, płatnych do 10 dnia miesiąca, w wysokości po 2.301,73 zł każda.

Każda wpłata dokonywana przez Pożyczkobiorcę była zaliczana kolejno na spłatę kosztów, opłat i prowizji; odsetek od wymagalnej kwoty kapitału pożyczki – jeżeli takie występowały; wymagalnych odsetek odroczonej rozpoczynając od najbardziej zaległych – jeżeli takie występowały; wymagalnych rat rozpoczynając od najbardziej zaległej raty, przy czym w pierwszej kolejności pobierane były odsetki bieżące od danej najbardziej zaległej raty naliczone do dnia poprzedzającego dzień, w którym zgodnie z harmonogramem spłaty przypadał termin jej spłaty, a w dalszej kolejności wymagalny kapitał od danej najbardziej zaległej raty; niewymagalnych rat kapitału (30 ust. 1 regulaminu). Jeżeli dokonano przed terminem, w terminie albo po terminie określonym w harmonogramie spłaty wpłaty niższej niż to wynika z tego harmonogramu, powstawała niedopłata należności z tytułu umowy. W takim przypadku wpłata ta zaliczana była zgodnie z ust. 1, z tym zastrzeżeniem, że w przypadku spłaty przed terminem odsetki bieżące są naliczane od salda kapitału uwzględniającego fakt dokonania przedterminowej wpłaty. Od kwoty niespłaconego w terminie kapitału pobierane były odsetki według rocznej stopy oprocentowania wymagalnej kwoty kapitału kredytu albo pożyczki stosowanej dla danej umowy (§ 30 ust. 3 regulaminu). Jeżeli dokonano wpłaty w wysokości określonej w harmonogramie spłaty przed albo po terminie wynikającym z tego harmonogramu, wpłata ta zaliczana była zgodnie z ust. 3 zd. 2 i 3 (§ 30 ust. 4 regulaminu).

W razie opóźnienia w spłacie pożyczki lub innych wymagalnych należności z tytułu umowy (...) mógł wezwać Pożyczkobiorcę do spłaty zadłużenia przeterminowanego w terminie określonym w wezwaniu, mógł niezwłocznie powiadomić o tym osoby będące dłużnikami (...) z tytułu prawnego zabezpieczenia oraz, jeżeli był w posiadaniu informacji o tych osobach, właścicieli przedsiębiorstwa w spadku zmarłego Pożyczkobiorcy, przesyłając im kopię wezwania, o którym mowa w lit. a, naliczał odsetki według rocznej stopy oprocentowania wymagalnego kapitału pożyczki, mógł kontaktować się telefonicznie z Pożyczkobiorcą, z każdym z dłużników (...) z tytułu prawnego zabezpieczenia oraz, jeżeli był w posiadaniu informacji o tych osobach, właścicieli przedsiębiorstwa w spadku zmarłego Pożyczkobiorcy w celu doprowadzenia do terminowej spłaty należności z tytułu umowy, obciążał rachunek pożyczki kosztami wezwań do zapłaty w wysokości określonej w obowiązującej w (...) Taryfie (§ 33 ust. 1 regulaminu).

W przypadku opóźnienia ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu istniała możliwość wdrożenia procesu restrukturyzacji poprzez zmianę określonych w umowie warunków lub terminów spłaty w celu doprowadzenia lub utrzymania terminowej spłaty (§ 34 ust. 1 regulaminu).

(...) przed wypowiedzeniem umowy oraz przed wypowiedzeniem wierzytelności hipotecznej, w sytuacji, o której mowa w art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 1982 r., Nr 19, poz. 147 z późn. zm.) wzywał Pożyczkobiorcę do dokonania spłaty zadłużenia przeterminowanego w terminie 14 dni roboczych od doręczenia wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy. Jeżeli (...) wcześniej wezwał do spłaty zadłużenia przeterminowanego zgodnie z § 33 ust. 1 lit. a wezwanie, o którym mowa w zdaniu poprzednim, nie mogło być skierowane wcześniej niż po bezskutecznym upływie terminu do spłaty zadłużenia przeterminowanego, określonym w ostatnim wezwaniu do zapłaty. Jednocześnie w wezwaniu, o którym mowa w zdaniu pierwszym, (...) informował o możliwości złożenia w terminie 14 dni roboczych od doręczenia wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia z tytułu umowy. Brak spłaty zadłużenia przeterminowanego i brak złożenia wniosku o restrukturyzację w terminach wskazanych powyżej albo brak spłaty zadłużenia przeterminowanego i odrzucenie wniosku o restrukturyzację, uprawniały (...) do wypowiedzenia umowy oraz wypowiedzenia wierzytelności hipotecznej w sytuacji, o której mowa w art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 1982 r., Nr 19, poz. 147 z późn. zm.). W przypadku odrzucenia wniosku o restrukturyzację, (...) przekazywał Pożyczkobiorcy wyjaśnienia dotyczące przyczyny jego odrzucenia. (...)za czynności określone w niniejszym ustępie pobierał opłaty w wysokości określonej w obowiązującej w (...) Taryfie poprzez obciążenie rachunku pożyczkowego Pożyczkobiorcy (§ 35 ust. 1 regulaminu). (...) wysyłał wypowiedzenie umowy oraz wezwanie, o którym mowa w ust. 2 do Pożyczkobiorcy, do wiadomości osób

będących dłużnikami (...) z tytułu prawnego zabezpieczenia oraz, jeżeli był w posiadaniu informacji o tych osobach, właścicieli przedsiębiorstwa w spadku zmarłego Pożyczkobiorcy (§ 35 ust. 2 regulaminu).

Pożyczka została uruchomiona na podstawie pisemnej dyspozycji Pożyczkobiorcy z 10 marca 2017 r.

M. G. oraz K. G. złożyli 10 marca 2017 r. oświadczenia poręczyciela, w których wskazali, że po zapoznaniu się z umową pożyczki nr (...) z 10 marca 2017 r. zawartą przez W. (...) z siedzibą w P. z (...) T. G. z siedzibą w M., poręczają solidarnie do dnia całkowitej spłaty kapitału pożyczki, odsetek bieżących (tj. odsetek kapitałowych) odsetek karnych (tj. za opóźnienie), prowizji, opłat, kosztów windykacji, kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa, kosztów postępowania egzekucyjnego, w tym kosztów zastępstwa, i innych kosztów z tytułu pożyczki udzielonej na podstawie umowy za wszelkie określone powyżej zobowiązania wynikające z umowy.

Pismami z 25 czerwca 2018 r. powód poinformował każdego z pozwanych, że zgodnie z postanowieniami § 5 ust. 4 lit a umowy pożyczki, w związku z opóźnieniem w spłacie pożyczki od dnia 11 czerwca 2018 r. dokonał podniesienia marży o 1 punkt procentowy, przy czym z uwagi na przekroczenie przez taką stopę oprocentowania wysokości odsetek maksymalnych, oprocentowanie pożyczki wynosić będzie równowartość odsetek maksymalnych tj. 10% w stosunku rocznym.

Pismem z 24 maja 2019 r. powód dokonał bezwarunkowego wypowiedzenia umowy pożyczki pozwanemu T. G., jednak wobec spłaty zaległości i oświadczenia pozwanego o woli kontynuowania spłaty na dotychczasowych warunkach z 5 czerwca 2019 r., powód 5 lipca 2019 r. odwołał oświadczenie woli o wypowiedzeniu umowy pożyczki, na co pozwany T. G. wyraził zgodę.

Pozwany T. G. zwrócił się 21.04.2020 r. o odroczenie płatności rat na 6 miesięcy w związku ze spadkiem obrotów wywołanym epidemią. Powód 5 czerwca 2020 r. przychylił się do wniosku pozwanego T. G. i zawiesił spłatę kapitału i innych należności niż kapitał wynikający z umowy na okres 6 rat, począwszy od raty przypadającej na 10 kwietnia 2020 r. W związku z powyższym pozwany T. G. otrzymał zaktualizowany harmonogram spłaty.

Powód skierował 29 października 2020 r. do pozwanego T. G. oraz do wiadomości pozwanych M. G. i K. G. monit informujący o tym, że na rachunku powstały zaległości w spłacie raty pożyczki wynoszące na dzień 29 października 2020 r. 2.966,92 zł. W związku z tym powód wezwał do uregulowania powstałej zaległości – wraz z dalszymi należnościami – w terminie do 5 listopada 2020 r.

Następnie powód skierował 13 listopada 2020 r. do pozwanego T. G. oraz do wiadomości pozwanych M. G. i K. G. wezwanie do uregulowania zaległości powstałych w związku z nieterminową spłatą pożyczki wynoszących na dzień 13 listopada 2020 r. 5.903,33 zł, wzywając do spłaty powstałych zaległości wraz z dalszymi należnościami w terminie 7 dni od otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkowało wypowiedzeniem umowy i postawieniem wynikających z niej należności w stan natychmiastowej wymagalności.

Przesyłka z wezwaniem została zwrócona po dwukrotnej próbie doręczenia pozwanemu T. G. 3 grudnia 2020 r., a pozwani M. G. i K. G. odebrali przesyłki zawierające wezwanie 17 listopada 2020 r.

Powód skierował 15 grudnia 2020 r. do pozwanego T. G. oraz do wiadomości pozwanych M. G. i K. G. ostateczne wezwanie do zapłaty (przed wypowiedzeniem umowy), po raz ostatni wzywając do uregulowania zaległości wynoszących na dzień 15 grudnia 2020 r. 6.998,58 zł związanych z nieterminową spłatą pożyczki, w terminie 14 dni roboczych od otrzymania wezwania, wraz z dalszymi należnościami z tytułu kosztów/opłat i odsetek karnych. Powód zagroził bezwarunkowym wypowiedzeniem umowy po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu.

Przesyłka z wezwaniem została zwrócona po dwukrotnej próbie doręczenia pozwanemu T. G. 7 stycznia 2021 r., pozwana M. G. odebrała przesyłkę 18 grudnia 2020 r., a pozwany K. G. odebrał przesyłkę 22 grudnia 2020 r.

Następnie powód skierował 2 lutego 2021 r. do pozwanego T. G. oraz do wiadomości pozwanych M. G. i K. G. oświadczenie o bezwarunkowym wypowiedzeniu umowy pożyczki z zachowaniem 30-dniowego terminu

wypowiedzenia, licząc od dnia doręczenia wypowiedzenia, z uwagi na brak spłaty pożyczki. Na dzień sporządzenia oświadczenia zaległości w spłacie wynosiły 6.927,26 zł, wszystkie należności łącznie – 248.003,91 zł, a kapitał – 226.029,46 zł. Jednocześnie powód wskazał, że w ostatecznym wezwaniu do zapłaty z 15 grudnia 2020 r. poinformował pozwanego T. G. o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację, z której to możliwości nie skorzystał on.

Pozwany T. G. odebrał przesyłkę z oświadczeniem 11 lutego 2021 r., a pozwani M. G. i K. G. – 8 lutego 2021 r.

Analogicznie, powód skierował 2 lutego 2021 r. do pozwanych M. G. i K. G. oświadczenie o bezwarunkowym wypowiedzeniu wierzytelności hipotecznej.

Pozwani M. G. i K. G. odebrali przesyłki z oświadczeniami 8 lutego 2021 r.

Pozwany T. G. skierował 9 lutego 2021 r. do powoda mailową reklamację wypowiedzenia umowy, wskazując, że nie był wcześniej informowany o zaległościach, ani nie został poinformowany o możliwości restrukturyzacji zadłużenia.

W odpowiedzi z 15 lutego 2021 r. powód poinformował, że przeprowadził wymaganą procedurę zmierzającą do wypowiedzenia umowy, jak również, że podejmował szereg czynności zmierzających do doprowadzenia do prawidłowej obsługi zadłużenia.

W piśmie z 13 maja 2021 r. powód wskazał pozwanej M. G., że w związku z wypowiedzeniem umowy nie ma możliwości wydania harmonogramu spłaty pożyczki, informując o stanie wymagalnego zadłużenia.

Pozwany T. G., w związku z wypowiedzeniem umowy, skierował do powoda 14 maja 2021 r. wiadomość mailową, wskazując na potrzebę kontaktu z działem windykacji powoda, skoro deklarował on wolę porozumienia.

W piśmie z 18 maja 2021 r. pozwani M. G. i K. G. wnieśli o ponowne rozpatrzenie ich wniosku o ugodę, mającą na celu wznowienie wykonywania umowy pożyczki. W piśmie z 24 maja 2021 r. powód przedstawił pozwanym T. G. i M. G. propozycję ugodową, pod warunkiem dokonania jednorazowej spłaty w wysokości 26.000 zł w terminie do 15 czerwca 2021 r., a następnie dokonywania dalszych dobrowolnych, comiesięcznych wpłat w wysokości min. 3.000 zł tytułem częściowej spłaty zadłużenia do czasu zawarcia ugody sądowej, płatnych do ostatniego dnia miesiąca, przy czym pierwszej takiej płatności należałoby dokonać do 30 czerwca 2021 r., a następnie zawarcia ugody sądowej pomiędzy powodem a pozwanymi, zgodnie z którą pozwani zobowiązaliby się do dokonywania na rzecz powoda comiesięcznych wpłat w łącznej wysokości min. 3.000 zł tytułem częściowej spłaty zadłużenia wynikającego z umowy, ostatnia rata – po dokonaniu wpłat, o których mowa powyżej, będzie obejmować całość pozostałej do uregulowania wierzytelności z tytułu zadłużenia wynikającego z umowy tj. całość pozostałego zadłużenia z tytułu kapitału, odsetek, kosztów i opłat na dzień wpłaty oraz pozostawienia oprocentowania karnego, przy czym oświadczenie o woli zawarcia ugody powinno być zostać doręczone powodowi przez pozwanych do 15 czerwca 2021 r.

W wiadomości mailowej z 27 maja 2021 r. pozwany T. G. przesłał do powoda wytłumaczenie opóźnień w płatności rat, zwracając się po raz kolejny do powoda o podjęcie decyzji o powrocie do spłaty pożyczki na zasadach wynikających z umowy.

W piśmie z 7 czerwca 2021 r. powód poinformował pozwanego T. G., że podtrzymuje wolę polubownego rozwiązania sprawy na warunkach określonych w piśmie z 24 maja 2021 r. Pismo doręczono pozwanemu 24 czerwca 2021 r.

Pismem z 11 czerwca 2021 r. pozwana M. G. złożyła reklamację pożyczki u powoda, wskazując że w jej ocenie wypowiedzenie umowy jest bezskuteczne.

W odpowiedzi na pismo przesłane przez pozwaną M. G. drogą elektroniczną 17 maja 2021 r., następnie przez nią uzupełnione, powód poinformował, że w sprawie doszło do bezwarunkowego wypowiedzenia umowy pożyczki i na obecnym etapie nie jest możliwe „cofnięcie wypowiedzenia” oraz „odnowienie” czy „wznowienie” umowy oraz ustalenie i wydanie nowego harmonogramu spłat. Powód wskazał także, że w piśmie z 24 maja 2021 r. poinformował

pozwaną M. G., że jest skłonny wstrzymać się ze skierowaniem sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego pod szczegółowo wymienionymi w tym piśmie warunkami. Mając na uwadze powyższe, powód poinformował pozwaną M. G., że jej reklamacja nie została uwzględniona. Analogiczne stanowisko zajął powód w piśmie z 9 czerwca 2021 r., doręczonym 15 czerwca 2021 r.

Pozwany T. G. miał okresowe problemy z obsługą zadłużenia wobec powoda, w dwu-trzymiesięcznych okresach, po których starał się nadpłacić zadłużenie.

Przed otrzymaniem ostatecznego wezwania do zapłaty przed wypowiedzeniem umowy pozwany T. G. miał kilkunastokrotny kontakt z powodem w sprawie zadłużenia. Na przedmiotowe wezwanie pozwany T. G. wpłacił powodowi 3.000 zł przelewem, a 1.800 zł gotówką w oddziale.

Wszelka korespondencja od powoda była kierowana na prawidłowy adres pozwanego T. G. tj. ul. (...), (...)-(...) M.. Powód czasem nie odbierał korespondencji kierowanej do niego.

Pozwana M. G. dokonała 18 marca 2021 r. spłaty kredytu w wysokości 2.300,00 zł, następnie 19 kwietnia 20-21 r. spłaty kredytu w wysokości 2.300,00 zł.

Zgodnie z księgami rachunkowymi powodowego banku, według stanu z 22 kwietnia 2021 r., z tytułu umowy pożyczki nr (...) z 10 marca 2017 r. na płatne i wymagalne zadłużenie pozwanych na rzecz powoda składały się wymagalna niespłacona kwota kapitału pożyczki wynosząca 224.213,79 zł, odsetki umowne naliczone od pożyczki w łącznej kwocie 9.289,60 zł (w tym: kwota odsetek bieżących odroczonej, których spłata była zawieszona w związku z pandemią koronawirusa (...)2 wynosząca 5.154,76 zł naliczona za okres – część odsetek za dzień 18 maja 2020 r. od salda pożyczki w kwocie 226.391,36 zł wg stopy procentowej 8,00% w stosunku rocznym w kwocie 14,13 zł, od dnia 19 maja 2020 r. do dnia 28 maja 2020 r. od salda pożyczki w kwocie 226.391,36 zł wg stopy procentowej 8,00% w stosunku rocznym, w kwocie 496,20 zł, od dnia 29 maja 2020 r. do dnia 9 września 2020 r. od salda pożyczki w kwocie 226.391,36 zł wg stopy procentowej 7,20% w stosunku rocznym, w kwocie 4.644,43 zł; kwota odsetek bieżących wynosząca 1.584,75 zł naliczona za okres – część odsetek za dzień 8 lutego 2021 r. od salda pożyczki w kwocie 224.213,36 zł wg stopy procentowej 7,20% w stosunku rocznym, w kwocie 41,11 zł, odsetki za dzień 9 lutego 2021 r. od salda pożyczki w kwocie 224.213,79 zł wg stopy procentowej 7,20% w stosunku rocznym, w kwocie 44,23 zł, od dnia 10 lutego 2021 r. do dnia 9 marca 2021 r. od salda pożyczki w kwocie 223.685,34 zł według stopy procentowej 7,20% w stosunku rocznym, w kwocie 1.235,47 zł, od dnia 10 marca 2021 r. do dnia 15 marca 2021 r. od salda pożyczki w kwocie 223.002,45 zł wg stopy procentowej 7,20% w stosunku rocznym, w kwocie 263,94 zł; kwota odsetek od wymagalnej kwoty kapitału kredytu za opóźnienie wynosząca 2.550,09 zł naliczona za okres – od dnia 24 lutego 2021 r. do dnia 9 marca 2021 r. od salda pożyczki w kwocie 528,45 zł wg stopy procentowej 11,20% w stosunku rocznym, w kwocie 2,27 zł, od dnia 10 marca 2021 r. do dnia 15 marca 2021 r. od salda pożyczki w kwocie 1.211,34 zł wg stopy procentowej 11,20% w stosunku rocznym, w kwocie 2,23 zł, od dnia 16 marca 2021 r. do dnia 21 kwietnia 2021 r. od salda pożyczki w kwocie 224.213,79 zł wg stopy procentowej 11,20% w stosunku rocznym, w kwocie 2.545,59 zł), koszty w kwocie 6.044,62 zł (opłata za sporządzenie pozwu o zapłatę należności wynikających z umowy w kwocie 300,00 zł – IX Pozostałe czynności, pkt 4, str. 22 Taryfy opłat i prowizji dla przedsiębiorców od dnia 1 stycznia 2021 r.; opłata za niewykonanie zobowiązań wynikających z 9 pkt 1 lit. c w kwocie 5.744,62 zł – część opłaty naliczonej w VI 2019 r. – 144,62 zł, 14*400,00 zł – opłaty naliczone od VII 2019 r. do II 2020 r., od IX 2020 r. do II 2021 r.) tj. łącznie 239.548,01 zł, a ponadto dalsze odsetki naliczane od 22 kwietnia 2021 r. do dnia zapłaty od salda zadłużenia według zmiennej stopy procentowej odpowiadającej maksymalnej wysokości odsetek za opóźnienie.

Zgodnie z księgami rachunkowymi powodowego banku, według stanu z 7 grudnia 2021 r., z tytułu umowy pożyczki nr (...) z 10 marca 2017 r. na płatne i wymagalne zadłużenie pozwanych na rzecz powoda składały się wymagalna niespłacona kwota kapitału pożyczki wynosząca 224.213,79 zł, odsetki umowne naliczone od pożyczki w łącznej kwocie 22.493,23 zł (w tym: kwota odsetek bieżących odroczonej, których spłata była zawieszona w związku z pandemią koronawirusa (...)2 wynosząca 5.154,76 zł naliczona za okres – część odsetek za dzień 18 maja 2020 r. od salda pożyczki w kwocie 226.391,36 zł wg stopy procentowej 8,00% w stosunku rocznym w kwocie 14,13 zł, od dnia 19

maja 2020 r. do dnia 28 maja 2020 r. od salda pożyczki w kwocie 226.391,36 zł wg stopy procentowej 8,00% w stosunku rocznym, w kwocie 496,20 zł, od dnia 29 maja 2020 r. do dnia 9 września 2020 r. od salda pożyczki w kwocie 226.391,36 zł wg stopy procentowej 7,20% w stosunku rocznym, w kwocie 4.644,43 zł; kwota odsetek bieżących wynosząca 1.584,75 zł naliczona za okres – część odsetek za dzień 8 lutego 2021 r. od salda pożyczki w kwocie 224.213,36 zł wg stopy procentowej 7,20% w stosunku rocznym, w kwocie 41,11 zł, odsetki za dzień 9 lutego 2021 r. od salda pożyczki w kwocie 224.213,79 zł wg stopy procentowej 7,20% w stosunku rocznym, w kwocie 44,23 zł, od dnia 10 lutego 2021 r. do dnia 9 marca 2021 r. od salda pożyczki w kwocie 223.685,34 zł według stopy procentowej 7,20% w stosunku rocznym, w kwocie 1.235,47 zł, od dnia 10 marca 2021 r. do dnia 15 marca 2021 r. od salda pożyczki w kwocie 223.002,45 zł wg stopy procentowej 7,20% w stosunku rocznym, w kwocie 263,94 zł; kwota odsetek od wymagalnej kwoty kapitału kredytu za opóźnienie wynosząca 15.753,72 zł naliczona za okres – część odsetek za dzień 30 kwietnia 2021 r. od salda pożyczki w kwocie 224.213,79 zł wg stopy procentowej 11,20% w stosunku rocznym, w kwocie 13,92 zł, od dnia 1 maja 2021 r. do dnia 6 października 2021 r. od salda pożyczki w kwocie 224.213,79 zł wg stopy procentowej 11,20% w stosunku rocznym, w kwocie 10.939,17 zł, od dnia 7 października 2021 r. do dnia 3 listopada 2021 r. od salda pożyczki w kwocie 224.213,79 zł wg stopy procentowej 12,00% w stosunku rocznym, w kwocie 2.063,99 zł, od dnia 4 listopada 2021 r. do dnia 6 grudnia 2021 r. od salda pożyczki w kwocie 224.213,79 zł, wg stopy procentowej 13,50% w stosunku rocznym w kwocie 2.736,64 zł), a ponadto dalsze odsetki naliczane od 7 grudnia 2021 r. do dnia zapłaty od salda zadłużenia według zmiennej stopy procentowej odpowiadającej maksymalnej wysokości odsetek za opóźnienie.

Powód zwrócił się 26 września 2018 r. do pozwanego T. G. o pilne przesłanie sprawozdań finansowych.

Pismem z 28 września 2018 r. powód poinformował pozwanego T. G. o nałożeniu na podstawie § 9 ust. 2 lit. c umowy, comiesięcznej opłaty w wysokości 400,00 zł za niewykonanie obowiązków na podstawie wezwania wysłanego 9 lipca 2018 r.

Powód zwrócił się 27 grudnia 2018 r. do pozwanego T. G. o pilne przesłanie sprawozdań finansowych.

Pismem z 31 grudnia 2018 r. powód poinformował pozwanego T. G. o nałożeniu na podstawie § 9 ust. 2 lit. c umowy, comiesięcznej opłaty w wysokości 400,00 zł za niewykonanie obowiązków na podstawie wezwań wysłanych 26 czerwca 2018 r. i 26 września 2018 r.

Powód zwrócił się 26 marca 2019 r. do pozwanego T. G. o pilne przesłanie sprawozdań finansowych.

Pismem z 27 marca 2019 r. powód poinformował pozwanego T. G. o nałożeniu na podstawie § 9 ust. 2 lit. c umowy, comiesięcznej opłaty w wysokości 400,00 zł za niewykonanie obowiązków na podstawie wezwań wysłanych 26 września 2018 r. i 27 grudnia 2018 r.

Powód zwrócił się 24 czerwca 2019 r. do pozwanego T. G. o pilne przesłanie sprawozdań finansowych.

Powód zwrócił się 25 września 2019 r. do pozwanego T. G. o pilne przesłanie sprawozdań finansowych.

Pismem z 30 września 2019 r. powód poinformował pozwanego T. G. o nałożeniu na podstawie § 9 ust. 2 lit. c umowy, comiesięcznej opłaty w wysokości 400,00 zł za niewykonanie obowiązków na podstawie wezwań wysłanych 26 marca 2019 r. i 24 czerwca 2019 r.

Powód zwrócił się 23 grudnia 2019 r. do pozwanego T. G. o pilne przesłanie sprawozdań finansowych.

Powód zwrócił się 23 czerwca 2020 r. do pozwanego T. G. o pilne przesłanie sprawozdań finansowych.

Powód zwrócił się 21 września 2020 r. do pozwanego T. G. o pilne przesłanie sprawozdań finansowych.

Pismem z 2 października 2020 r. powód poinformował pozwanego T. G. o nałożeniu na podstawie § 9 ust. 2 lit. c umowy, comiesięcznej opłaty w wysokości 400,00 zł za niewykonanie obowiązków na podstawie wezwań wysłanych 22 kwietnia 2020 r. i 23 czerwca 2020 r. Pismo zostało odebrane przez pozwanego 12 października 2020 r.

Powód zwrócił się 29 grudnia 2020 r. do pozwanego T. G. o pilne przesłanie sprawozdań finansowych.

Pismem z 11 stycznia 2021 r. powód poinformował pozwanego T. G. o nałożeniu na podstawie § 9 ust. 2 lit. c umowy, comiesięcznej opłaty w wysokości 400,00 zł za niewykonanie obowiązków na podstawie wezwań wysłanych 23 czerwca 2020 r. i 22 września 2020 r.

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd Okręgowy uznał, iż żądanie pozwu zasługuje na uwzględnienie w przeważającej części.

Stosunek podstawowy, kreujący uprawnienie powoda do wytoczenia powództwa o zapłatę, wynikał z zawartej 10 marca 2017 r. pomiędzy powodem a pozwanym T. G. umowy pożyczki nr (...). Przez umowę pożyczki, w myśl art. 720 § 1 i 2 k.c., dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Umowa pożyczki, której wartość przekracza tysiąc złotych, wymaga zachowania formy dokumentowej, przy czym, do umów pożyczek pieniężnych udzielanych przez bank zastosowanie znajdują również przepisy ustawy z dnia 29.08.1997 roku – prawo bankowe (Dz.U.2021.2439 t.j.) – w szczególności art. 75 b ust 4 i art. 75 c ust. 6

Z kolei odpowiedzialność pozwanych M. G. i K. G. miała swoje źródło w udzielonych 10 marca 2017 r. poręczeniach cywilnych za dług pozwanego T. G. wynikający z przedmiotowej umowy pożyczki. Zgodnie z art. 876 § 1 i 2 k.c. przez umowę poręczenia poręczyciel zobowiązuje się względem wierzyciela wykonać zobowiązanie na wypadek, gdyby dłużnik zobowiązania nie wykonał. Oświadczenie poręczyciela powinno być pod rygorem nieważności złożone na piśmie. Art. 879 § 1 k.c. stanowi, że o zakresie zobowiązania poręczyciela rozstrzyga każdoczesny zakres zobowiązania dłużnika. Art. 880 k.c. wskazuje, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia, wierzyciel powinien zawiadomić o tym niezwłocznie poręczyciela. Poręczyciel, zgodnie z art. 881 k.c., w braku odmiennego zastrzeżenia jest odpowiedzialny jak współdłużnik solidarny.

Zgodnie z zawartą w formie pisemnej umową, powód udzielił T. G. pożyczki w kwocie 240.000,00 zł na okres od 10 marca 2017 r. do 10 marca 2037 r. (§ 1 ust 1 umowy). Pozwany T. G. złożył 10 marca 2017 r. dyspozycję wypłaty, a wszystkie środki z udzielonej pożyczki zostały uruchomione do 16 marca 2017 r. Tym samym stwierdzić należało, że powód spełnił zobowiązanie do przeniesienia na własność pożyczkobiorcy określonej ilości pieniędzy, a umowa została między stronami zawarta w odpowiedniej formie.

W § 6 umowy pozwany T. G. zobowiązał się dokonać całkowitej spłaty pożyczki wraz z odsetkami do 10 marca 2037 r., w ratach, terminach i wysokościach określonych w harmonogramie spłaty, stanowiącym załącznik do umowy i jej integralną część. Przyjętemu na siebie zobowiązaniu pozwany T. G. nie podołał i to kilkakrotnie w okresie od 2018 r. do 2021 r., co przyznawał w swoich zeznaniach sam pozwany.

I tak, dla porządku należy wskazać, że już pismami z 25 czerwca 2018 r. powód poinformował każdego z pozwanych, że zgodnie z postanowieniami § 5 ust. 4 lit a umowy pożyczki, w związku z opóźnieniem w spłacie pożyczki od dnia 11 czerwca 2018 r. dokonał podniesienia marży o 1 punkt procentowy, przy czym z uwagi na przekroczenie przez taką stopę oprocentowania wysokości odsetek maksymalnych, oprocentowanie pożyczki wynosić będzie równowartość odsetek maksymalnych tj. 10% w stosunku rocznym. Natomiast pismem z 24 maja 2019 r. powód dokonał bezwarunkowego wypowiedzenia umowy pożyczki pozwanemu T. G., jednak wobec spłaty zaległości i oświadczenia pozwanego o woli kontynuowania spłaty na dotychczasowych warunkach z 5 czerwca 2019 r., powód 5 lipca 2019 r. odwołał oświadczenie woli o wypowiedzeniu umowy pożyczki, na co pozwany T. G. wyraził zgodę.

Następnie pozwany T. G. zwrócił się 21 kwietnia 2020 r. o odroczenie płatności rat na 6 miesięcy w związku ze spadkiem obrotów wywołanym epidemią. Powód 5 czerwca 2020 r. przychylił się do wniosku pozwanego T. G. i zawiesił spłatę kapitału i innych należności niż kapitał wynikający z umowy na okres 6 rat, począwszy od raty

przypadającej na 10 kwietnia 2020 r. W związku z powyższym pozwany T. G. otrzymał zaktualizowany harmonogram spłaty.

Sekwencja zdarzeń prowadzących do postawienia całego zadłużenia powoda w stan natychmiastowej wymagalności rozpoczęła się 29 października 2020 r., kiedy powód skierował do pozwanego T. G. oraz do wiadomości pozwanych M. G. i K. G. monit informujący o tym, że na rachunku powstały zaległości w spłacie raty pożyczki wynoszące na dzień 29 października 2020 r. 2.966,92 zł. W związku z tym powód wezwał do uregulowania powstałej zaległości – wraz z dalszymi należnościami – w terminie do 5 listopada 2020 r. Następnie powód skierował 13 listopada 2020 r. do pozwanego T. G. oraz do wiadomości pozwanych M. G. i K. G. wezwanie do uregulowania zaległości powstałych w związku z nieterminową spłatą pożyczki wynoszących na dzień 13 listopada 2020 r. 5.903,33 zł, wzywając do spłaty powstałych zaległości wraz z dalszymi należnościami w terminie 7 dni od otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkowało wypowiedzeniem umowy i postawieniem wynikających z niej należności w stan natychmiastowej wymagalności. Przesyłka z wezwaniem została zwrócona po dwukrotnej próbie doręczenia pozwanemu T. G. 3 grudnia 2020 r., a pozwani M. G. i K. G. odebrali przesyłki zawierające wezwanie 17 listopada 2020 r.

W dalszej kolejności powód skierował 15 grudnia 2020 r. do pozwanego T. G. oraz do wiadomości pozwanych M. G. i K. G. ostateczne wezwanie do zapłaty (przed wypowiedzeniem umowy), po raz ostatni wzywając do uregulowania zaległości wynoszących na dzień 15 grudnia 2020 r. 6.998,58 zł związanych z nieterminową spłatą pożyczki, w terminie 14 dni roboczych od otrzymania wezwania, wraz z dalszymi należnościami z tytułu kosztów/opłat i odsetek karnych. Powód zagroził bezwarunkowym wypowiedzeniem umowy po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu. Przesyłka z wezwaniem została zwrócona po dwukrotnej próbie doręczenia pozwanemu T. G. 7 stycznia 2021 r., pozwana M. G. odebrała przesyłkę 18 grudnia 2020 r., a pozwany K. G. odebrał przesyłkę 22 grudnia 2020 r. Pismo to zawierało informację o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia.

Następnie powód skierował 2 lutego 2021 r. do pozwanego T. G. oraz do wiadomości pozwanych M. G. i K. G. oświadczenie o bezwarunkowym wypowiedzeniu umowy pożyczki z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia, licząc od dnia doręczenia wypowiedzenia, z uwagi na brak spłaty pożyczki. Na dzień sporządzenia oświadczenia zaległości w spłacie wynosiły 6.927,26 zł, wszystkie należności łącznie – 248.003,91 zł, a kapitał – 226.029,46 zł. Jednocześnie powód wskazał, że w ostatecznym wezwaniu do zapłaty z 15 grudnia 2020 r. poinformował pozwanego T. G. o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację, z której to możliwości nie skorzystał on. Pozwany T. G. odebrał przesyłkę z oświadczeniem 11 lutego 2021 r., a pozwani M. G. i K. G. – 8 lutego 2021 r.

Pozwani podnosili, że powód nie zadośćuczynił, wymaganej przez umowę i regulamin stanowiący jej integralną część, jak również przez art. 75 PrBank, procedurze wypowiedzenia umowy pożyczki.

Zgodnie z art. 75 ust. 1-3 PrBank, w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu albo w przypadku utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej bank może obniżyć kwotę przyznanego kredytu albo wypowiedzieć umowę kredytu, o ile ustawa z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne nie stanowi inaczej. Termin wypowiedzenia, o którym mowa w ust. 1, o ile strony nie określią w umowie dłuższego terminu, wynosi 30 dni, a w razie zagrożenia upadłością kredytobiorcy - 7 dni. Wypowiedzenie umowy kredytu z powodu utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej lub zagrożenia jego upadłością nie może nastąpić, jeżeli bank zgodził się na realizację przez kredytobiorcę programu naprawczego.

Art. 75c ust. 1-6 PrBank stanowi, że jeżeli kredytobiorca opóźnia się ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu, bank wzywa go do dokonania spłaty, wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni roboczych. W wezwaniu, o którym mowa w ust. 1, bank informuje kredytobiorcę o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Bank powinien, na wniosek kredytobiorcy, umożliwić restrukturyzację zadłużenia poprzez zmianę określonych w umowie warunków lub terminów spłaty kredytu, jeżeli jest uzasadniona dokonana przez bank oceną sytuacji finansowej i gospodarczej kredytobiorcy. Restrukturyzacja, o której mowa w ust. 1, dokonywana jest na warunkach uzgodnionych przez bank i kredytobiorcę. Bank, w przypadku

odrzućenia wniosku kredytobiorcy o restrukturyzację zadłużenia, przekazuje zzy, bez zbędnej zwłoki, szczegółowe wyjaśnienia, w formie pisemnej, dotyczące przyczyny odrzućenia wniosku o restrukturyzację. Przepisy ust. 1-5 stosuje się odpowiednio do umów pożyczek pieniężnych.

Z kolei zgodnie z § 10 ust. 1 i 3 umowy pożyczki (...) miał prawo wypowiedzieć umowę albo obniżyć kwotę kapitału pożyczki w przypadku utraty zdolności kredytowej przez Pożyczkobiorcę lub niedotrzymania przez Pożyczkobiorcę warunków udzielenia pożyczki. Skorzystanie przez (...) z uprawnienia, o którym mowa w § 5 ust. 3, § 5 ust. 4 lub § 9 ust. 2, nie pozbawiało (...) prawa do wypowiedzenia umowy z uwagi na niedotrzymanie przez Pożyczkobiorcę warunków udzielenia pożyczki. Wypowiedzenie wymagało formy pisemnej pod rygorem nieważności. Termin wypowiedzenia umowy wynosił 30 dni, a w razie zagrożenia upadłością Pożyczkobiorcy 7 dni licząc od dnia doręczenia wypowiedzenia drugiej stronie. Następnego dnia po upływie terminu wypowiedzenia pożyczka wraz z odsetkami i innymi należnościami ubocznymi była wymagalna i natychmiast płatna bez dodatkowego wezwania.

Zgodnie z § 33 ust. 1 regulaminu, w razie opóźnienia w spłacie pożyczki lub innych wymagalnych należności z tytułu umowy (...) mógł wezwać Pożyczkobiorcę do spłaty zadłużenia przeterminowanego w terminie określonym w wezwaniu, mógł niezwłocznie powiadomić o tym osoby będące dłużnikami (...) z tytułu prawnego zabezpieczenia oraz, jeżeli był w posiadaniu informacji o tych osobach, właścicieli przedsiębiorstwa w spadku zmarłego Pożyczkobiorcy, przesyłając im kopię wezwania, o którym mowa w lit. a, naliczał odsetki według rocznej stopy oprocentowania wymagalnego kapitału pożyczki, mógł kontaktować się telefonicznie z Pożyczkobiorcą, z każdym z dłużników (...) z tytułu prawnego zabezpieczenia oraz, jeżeli był w posiadaniu informacji o tych osobach, właścicieli przedsiębiorstwa w spadku zmarłego Pożyczkobiorcy w celu doprowadzenia do terminowej spłaty należności z tytułu umowy, obciążał rachunek pożyczki kosztami wezwań do zapłaty w wysokości określonej w obowiązującej w (...) Taryfie.

Zgodnie z § 34 ust. 1 regulaminu, w przypadku opóźnienia ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu istniała możliwość wdrożenia procesu restrukturyzacji poprzez zmianę określonych w umowie warunków lub terminów spłaty w celu doprowadzenia lub utrzymania terminowej spłaty.

Zgodnie z § 35 ust. 1 regulaminu, (...) przed wypowiedzeniem umowy oraz przed wypowiedzeniem wierzytelności hipotecznej, w sytuacji, o której mowa w art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 1982 r., Nr 19, poz. 147 z późn. zm.) wzywał Pożyczkobiorcę do dokonania spłaty zadłużenia przeterminowanego w terminie 14 dni roboczych od doręczenia wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy. Jeżeli (...) wcześniej wezwał do spłaty zadłużenia przeterminowanego zgodnie z § 33 ust. 1 lit. a wezwanie, o którym mowa w zdaniu poprzednim, nie mogło być skierowane wcześniej niż po bezskutecznym upływie terminu do spłaty zadłużenia przeterminowanego, określonym w ostatnim wezwaniu do zapłaty. Jednocześnie w wezwaniu, o którym mowa w zdaniu pierwszym, (...) informował o możliwości złożenia w terminie 14 dni roboczych od doręczenia wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia z tytułu umowy. Brak spłaty zadłużenia przeterminowanego i brak złożenia wniosku o restrukturyzację w terminach wskazanych powyżej albo brak spłaty zadłużenia przeterminowanego i odrzućenie wniosku o restrukturyzację, uprawniały (...) do wypowiedzenia umowy oraz wypowiedzenia wierzytelności hipotecznej w sytuacji, o której mowa w art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 1982 r., Nr 19, poz. 147 z późn. zm.). W przypadku odrzućenia wniosku o restrukturyzację, (...) przekazywał Pożyczkobiorcy wyjaśnienia dotyczące przyczyny jego odrzućenia. (...) za czynności określone w niniejszym ustępie pobierał opłaty w wysokości określonej w obowiązującej w (...) Taryfie poprzez obciążenie rachunku pożyczkowego Pożyczkobiorcy.

Zgodnie z § 35 ust. 2 regulaminu, (...) wysyłał wypowiedzenie umowy oraz wezwanie, o którym mowa w ust. 2 do Pożyczkobiorcy, do wiadomości osób będących dłużnikami (...) z tytułu prawnego zabezpieczenia oraz, jeżeli był w posiadaniu informacji o tych osobach, właścicieli przedsiębiorstwa w spadku zmarłego Pożyczkobiorcy.

W tej sytuacji zachowane zostały wymagane przepisami (...) oraz postanowieniami umowy i regulaminu wszystkie etapy i terminy procedury w przypadku nieterminowej spłaty zadłużenia. Pozwani zostali poinformowani o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Pozwany T. G. sam wskazywał, że w grudniu 2020 r.

kilkunastokrotnie kontaktował się z pracownikami powoda w celu uniknięcia wypowiedzenia umowy pożyczki i przywrócenia jej wykonywania. Musiał więc mieć świadomość, grożących mu konsekwencji, mimo że kierowana do niego korespondencja była zwracana powodowi po dwukrotnej próbie doręczenia.

Co prawda pozwany T. G. podnosił, że nie otrzymał od powoda monitów, wezwań do zapłaty i informacji o możliwości restrukturyzacji zadłużenia, a jedynie bezwarunkowe wypowiedzenia umowy. Takie twierdzenia nie zasługiwały na uznanie w oczach Sądu ani na przyznanie pozwanemu ochrony przed zarzucanym nieprawidłowym wypowiedzeniem umowy pożyczki przez powoda. Pozwany przyznał, że nie odbierał kierowanej do niego korespondencji, jednocześnie wskazując, że powód kierował ją na prawidłowy i aktualny adres. W sytuacji zawinionego nieodebrania przez pozwanego kierowanej do niego korespondencji nie może on powoływać się na nieotrzymanie czy też niezapoznanie się z jej treścią.

W związku z powyższym należało uznać, że wypowiedzenie umowy było prawidłowe, a pozwani T. G., M. G. i K. G. są solidarnie odpowiedzialni co do zasady za zobowiązania wynikające z umowy pożyczki nr (...) z 10 marca 2017 r. Z upływem okresu wypowiedzenia cały niespłacony kapitał wraz z odsetkami i dodatkowymi opłatami stał się wymagalny.

W tej sytuacji należało się odnieść do zarzutów pozwanych w zakresie wysokości roszczenia. Wątpliwości Sądu budziły przede wszystkim opłaty naliczane przez powoda pozwanemu T. G. – 300 zł opłaty za skierowanie pozwu do Sądu na podstawie części IX Pozostałe czynności, pkt 4, str. 22 Taryfy opłat i prowizji dla przedsiębiorców od dnia 1 stycznia 2021 r. oraz opłaty w kwotach po 400 zł w przypadku niewykonania któregokolwiek z obowiązków wskazanych w § 9 ust. 1 umowy, w terminach tam wskazanych. Zgodnie z § 9 ust. 2 umowy, powód mógł – bez odrębnego wezwania – obciążać pozwanego (rachunek pożyczkowy) comiesięczną opłatą w wysokości po 400,00 zł w przypadku niewykonania jednego z obowiązków, na co pozwany wyraził nieodwołalną zgodę. Każda z tych opłat mogła zostać pobrana nie wcześniej niż w piątym dniu kalendarzowym po upływie terminu do zrealizowania danego obowiązku. Kolejne takie opłaty mogły być pobierane po upływie każdego pełnego miesiąca, w którym pozwany nadal nie wykonał ww. obowiązku – licząc od dnia pobrania poprzedniej opłaty z tytułu niewykonania tego obowiązku – w tym samym dniu miesiąca, w którym została pobrana pierwsza taka opłata, chyba że jest to dzień ustawowo wolny od pracy, to w najbliższym dniu roboczym następującym po tym dniu. Na podstawie § 9 ust. 2 powód naliczył pozwanemu w saldo rachunku pożyczki opłaty za niewykonanie zobowiązań wynikających z § 9 pkt 1 lit. c umowy w kwocie 5.744,62 zł – część opłaty naliczonej w VI 2019 r. – 144,62 zł oraz 14 dalszych opłat naliczonych od VII 2019 r. do II 2020 r., od IX 2020 r. do II 2021 r.

Oceniając powyższe opłaty dodatkowe z punktu widzenia przepisów k.c. należało stwierdzić, że miały one wyłącznie i jednoznacznie charakter kar umownych. Zgodnie z art. 483 § 1 k.c. można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna). Jak wskazuje się zgodnie w doktrynie, „Uwzględniając wyraźne brzmienie art. 483 k.c., nie może być wątpliwości co do tego, że powinność zapłaty kary umownej powstanie tylko w razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego (zob. A. Szwaja, Kara, s. 41), a tego zastrzeżenia nie można zmienić wolą stron (zob. M. Piekarski, w: Z. Resich, Komentarz KC, t. 2, 1972, s. 1185). Dlatego też stosowane zwłaszcza przez banki zastrzeżenia konieczności zapłaty przez ich klientów określonej kwoty (niezależnie od samych odsetek) na wypadek np. nieterminowej spłaty zadłużenia powstałego w wyniku korzystania z karty kredytowej, nie mogą być uznane za karę umowną, czy też inną karę, są to postanowienia nieważne.” [E. G., P. M. (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Wyd. 10, W. 2021]. Pogląd powyższy, jednolicie prezentowany w doktrynie i orzecznictwie, Sąd w niniejszej sprawie w pełni podziela. Naliczane przez powoda opłaty z tytułu wniesienia pozwu oraz braku realizacji obowiązków wskazanych w § 9 ust. 1 umowy stanowiły w swej istocie kary umowne, niedopuszczalne w przypadku zobowiązań o charakterze pieniężnym – a taki charakter mają zobowiązania stron w przypadku umowy pożyczki. Konsekwencją powyższego jest zastosowanie sankcji z art. 58 § 1 k.c., zgodnie z którym czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Skoro zastrzeżenie przez powoda wyżej wymienionych opłat, będących w istocie niedopuszczalnymi karami

umownymi było nieważne, to po stronie pozwanych nie powstał obowiązek ich uiszczenia. Chodzi tutaj o zawarte w pozwie roszczenie o zapłatę kwoty 6044,62 zł (k. 6), co do której pozew został wprowadzie cofnięty (k. 301), jednakże powodem cofnięcia pozwu w tej części nie było uznanie przez powoda za zasadnych zarzutów strony pozwanej, a nieprawidłowe, zdaniem sądu, zarachowanie wpłat dokonanych przez stronę pozwaną na poczet zadłużenia, po wniesieniu pozwu. Wobec skutecznego cofnięcia pozwu w tym zakresie postępowanie zostało umorzone (k. 383), co nie ma jednak wpływu na odmienne rozliczenie przez sąd wpłat dokonanych przez pozwanych po wniesieniu pozwu. Odpowiedniemu przeliczeniu podlegały więc uczynione w toku procesu zarachowania dokonanych przez pozwanych dalszych spłat pożyczki, o czym będzie mowa w dalszej części uzasadnienia.

Sąd nie podzielił natomiast zarzutu pozwanych, jakoby zastrzeżona w umowie prowizja na poziomie 3,1% kwoty przyznanej pożyczki, tj. 7.440,00 zł była sprzeczna z zasadami współzycia społecznego jako rażąco wygórowana. Sąd podziela ogólną refleksję pozwanych, że prowizja w przypadku umowy pożyczki ma przede wszystkim funkcję rekompensaty poniesionych przez pożyczkodawcę kosztów związanych m. in. z ofertowaniem, obsługą klienta, weryfikacją zdolności kredytowej oraz udzieleniem i obsługą pożyczki. Jednakże, zastrzeżona przez powoda prowizja nie miała obiektywnie dużej wysokości, zwłaszcza jeśli wziąć pod uwagę, że miała pokryć koszty udzielenia i obsługi pożyczki przez 20 lat. Nie można bowiem tracić z pola widzenia, że przy założeniu, że odsetki służą przede wszystkim utrzymaniu wartości świadczeń stron w czasie, to prowizja pokrywa koszty banku nie tylko w momencie udzielenia pożyczki, ale przez cały okres jej spłaty. Niezależnie od powyższego, oczekiwanie od powoda wykazania składowych kosztów, których odzwierciedleniem miałyby być prowizja było po części awykonalne (skoro mowa o kosztach rozłożonych na 20 lat wykonywania umowy), a byłoby dopuszczalne jedynie, gdyby już *prima facie* koszty te, w świetle doświadczenia życiowego, jawiły się jako nadmiernie wysokie.

Nie zyskał uznania Sądu zarzut pozwanych, w myśl którego sprzeczne z zasadami współzycia społecznego było postanowienie § 5 ust. 3 umowy pożyczki, zgodnie z którym powód zastrzegł sobie prawo do podwyższenia wysokości marży bez konieczności jej wypowiedzenia w przypadku zaistnienia jednej lub wszystkich spośród następujących okoliczności – wystąpienia przesłanek zakwalifikowania ekspozycji kredytowej pozwanego T. G. z tytułu umowy do wyższej kategorii ryzyka zgodnie z przepisami w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków zawartymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. 2008 Nr 235 poz. 1589 z późn. zm.) lub niewykonania któregokolwiek z obowiązków, o których mowa w § 9 ust. 1. Powód mógł podwyższyć wysokość marży o 2 punkty procentowe za każdą z zaistniałych w okresie kredytowania przesłanek wymienionych powyżej, przy czym każde niewykonanie któregokolwiek z obowiązków, o których mowa w § 5 ust. 3 lit. b umowy stanowiło odrębną i niezależną przesłankę do podwyższenia wysokości marży. W przypadku, gdy za niewykonanie danego obowiązku powód naliczyłby wobec pozwanego T. G. opłatę, o której mowa w § 9 ust. 2 umowy, nie mógł – z tego samego tytułu – zastosować sankcji, o której mowa w niniejszym ustępie. Na marginesie, w ocenie Sądu sam zarzut został sformułowany nieprecyzyjnie, bowiem w istocie pozwani nie kwestionowali całego mechanizmu zmiennego oprocentowania, a jedynie uprawnienie powoda do podwyższenia marży – składowej oprocentowania. Sąd podziela powołany przez pozwanych ogólny pogląd, że „Klauzula zmiennego oprocentowania nie może mieć charakteru blankietowego, lecz powinna dokładnie wskazywać czynniki (okoliczności faktyczne) usprawiedliwiające zmianę oprocentowania oraz relację między zmianą tych czynników, a rozmiarem zmiany stopy oprocentowania kredytu, określając precyzyjnie wpływ zmiany wskazanych okoliczności na zmianę stopy procentowej, a więc kierunek, skalę, proporcję tych zmian”, co wynikało z uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z 4 listopada 2011 r. w sprawie o sygn. akt I CSK 46/11. Jednakże, zestawiając powołane kryteria z kwestionowanym § 5 ust. 3 umowy pożyczki, stwierdzić należy, że nie ma on charakteru blankietowego. Wyraźnie wskazuje bowiem w jakich wypadkach – i to wynikających z rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. 2008 Nr 235 poz. 1589 z późn. zm.) lub wprost wskazanych w § 9 ust. 1 umowy – możliwe jest podwyższenie marży. Funkcjonalnie podwyższenie to jest związane ze wzrostem ryzyka kredytowego, nie stanowi arbitralnego dodatkowego zysku banku, ale pozostaje proporcjonalne do zwiększonego ryzyka. Co istotne, w umowie zastrzeżono górną granicę podwyższenia, jak również alternatywę w postaci opłat wskazanych w § 9 ust. 2 umowy (w tym miejscu podkreślić należy, że uznanie tych opłat za nieważne kary umowne pozostaje bez znaczenia w

kontekście rozważanego w tym miejscu zarzutu). Stosowanie podwyższenia marży było więc weryfikowalne z punktu widzenia pożyczkobiorcy. W ocenie Sądu całokształt przytoczonych okoliczności świadczył o tym, że postanowienie § 5 ust. 3 umowy pożyczki nie było sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, a zasady ustalania wysokości zmiennego oprocentowania na tyle precyzyjne, aby możliwe były do zweryfikowania także przez pozwanych.

Ostatecznie więc, w ocenie sądu, na czas wniesienia pozwu roszczenie było uzasadnione co do niespłaconego kapitału pożyczki w kwocie 224 213,79 zł, naliczonych i skapitalizowanych odsetek w kwocie 9 289,60 zł i dalszym odsetek za opóźnienie w wysokości maksymalnej. Za niezasadne sąd uznał obciążenie pozwanych kwotą 6044,62 zł tytułem sporządzenia pozwu oraz opłat za niewykonanie zobowiązań. Bezsporne jest, że w toku sporu pozwani wpłacili na poczet zadłużenia kwotę 9200,00 zł. Zdaniem sądu kwota ta powinna zostać prawidłowo zaliczona w na poczet skapitalizowanych odsetek z czego pozostało więc do zapłaty 89,60 zł. Powód uczynił to jedynie w zakresie kwoty 2550,09 zł i cofnął w tej części pozew, faktycznie jednak, w ocenie sądu, zaliczenie powinno dotyczyć kwoty 9200,00 zł. Do zapłaty pozostał także cały niespłacony kapitał w kwocie 224 213, 79 zł – oraz zgodnie z żądaniem pozwu po jego częściowym cofnięciu odsetki z opóźnienie w wysokości odsetek maksymalnych od 1 maja 2021 roku do dnia zapłaty i odsetki w kwocie 13,92 zł za 30.04.2021 roku. W pozostałym zakresie powództwo – zgodnie z jego treścią po częściowym cofnięciu pozwu - podlegało oddaleniu jako niezasadne.

Sąd oddalił również wniosek pozwanych o rozłożenie należności na raty, złożony w trybie art. 320 kpc, uznając go za niezasadny. Należy wskazać, że pierwotna forma spłaty udzielonej pożyczki miała charakter ratalny i strona pozwana nie udźwignęła ciężaru spłat zgodnie z ustalonym harmonogramem. Powodowi zależy więc na możliwości jak najszybszego odzyskania długu, a możliwości finansowe i majątkowe pozwanych, są zbyt niskie na zapewnienie szybkiej spłaty świadczenia nawet w ratach.

O kosztach sąd orzekł zgodnie z art. 98 § 1-4 kpc i art. 100 kpc oraz § 2 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 265 z późn. zm.). Sąd rozdzielił koszty pomiędzy stronami stosunkowo przyjmując, że powód wygrał sprawę w 97%, a pozwani w 3 %. Na rozliczane koszty postępowania poniesione przez powoda składają się: opłata sądowa od pozwu w kwocie 11 978,00 zł, pomniejszona o 430 zł, które podlegało zwrotowi na skutek częściowego cofnięcia pozwu, kwota 154,98 zł tytułem kosztów sporządzenia odpisów notarialnych oraz kwota 10817 zł kosztów zastępstwa procesowego. Na koszty postępowania po stronie pozwanej składa się wysokość kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 10817,00 zł.

Powyższy wyrok zaskarżyli apelacjami:

- pozwani(w punkcie I,III i IV), którzy powołując się na naruszenie przepisów prawa materialnego, w postaci art. 75 c ustawy Prawo bankowe(dalej P.) w zw. z art. 61 § 1 kc, art. 75c P., art. 58 § 2 kc, naruszenie prawa procesowego w postaci art. 243 kpc w zw. z art. 231 kpc oraz błędne ustalenia faktyczne wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości.

- powód, który powołując się na naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci art. 110 ustawy P., art. 720 § 1 kpc w zw. z art. 483§ 1 kc w zw. z art. 58 § 1 kc, art. 353¹ kc, naruszenie prawa procesowego w postaci art. 355 kpc, art. 233 § 1 kpc wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie II poprzez zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powoda dodatkowo kwoty 6.649,91 zł, zmianę punktu IV wyroku poprzez zasądzenie solidarne od pozwanych na rzecz powoda dodatkowo kwoty 1.000,11 zł tytułem kosztów postępowania, umorzenie postępowania w zakresie dalszych odsetek maksymalnych za opóźnienie za okres od dnia 22 kwietnia 2021r. do dnia 29 kwietnia 2021 roku w całości oraz za dzień 30.04.2021r. w części tj. co do kwoty 54,88 zł.

Po wydaniu zaskarżonego wyroku zmarł pozwany K. G., a w jego miejsce wstąpili spadkobiercy, czyli pozostali pozwani, którzy nabyli spadek po 1/2 części(k. 600-601).

W konsekwencji Sąd Apelacyjny podjął z ich udziałem postępowanie zawieszona w stosunku do pozwanego K. G..

Z kolei powód zmienił nazwę, która obecnie brzmi W. (...) w P.(k. 603-607).

Pozwani nie wyrazili zgody na wstąpienie do procesu nabywcy wierzytelności dochodzonej pozwem B. (...) SA w P..

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacje nie zasługiwały na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, ocenionego bez przekroczenia granic określonych treścią art. 233§1 kpc dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych oraz trafnie na ich podstawie orzekł o zasadności powództwa w przeważającym zakresie.

Ustalenia te Sąd Apelacyjny podziela, przyjmując je jako własne.

Można się wprawdzie zgodzić z zarzutem apelacji powoda, iż naliczanie przez niego opłat z tytułu braku realizacji obowiązków wskazanych w § 9 ust. 1 lit c umowy stron nie stanowiło – wbrew stanowisku Sądu Okręgowego - niedopuszczalnych w przypadku zobowiązań o charakterze pieniężnym kar umownych.

Sam fakt, że opłaty te zostały ona zastrzeżone w umowie pożyczki nie nadawał im charakteru zobowiązań pieniężnych.

Obowiązek doręczania bankowi dokumentów niezbędnych do oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej pożyczkobiorcy niewątpliwie nie ma charakteru pieniężnego i twierdzenie Sądu Okręgowego, jakoby powód, z naruszeniem art. 483 kc naliczył w tym wypadku karę umowną za niewykonanie zobowiązania pieniężnego jest nieuzasadnione.

Nie daje to jednak podstaw do zmiany zaskarżonego wyroku.

W ocenie Sądu Apelacyjnego zastrzeżenie w umowie pożyczki tego rodzaju opłat, zwłaszcza tak wysokich jak to miało miejsce w niniejszej sprawie, jest sprzeczne z naturą tego stosunku prawnego, a ich dochodzenie w niniejszym procesie stanowiło nadużycie praw podmiotowych z uwagi na czynienie z nich użytku sprzecznego z zasadami współzycia społecznego (art. 5 kc).

Powód na mocy umowy pożyczki uzyskał prawo do pobierania odsetek maksymalnych, a domaganie się nadto od pożyczkobiorcy wygórowanych opłat za niedostarczenie dokumentów niezbędnych do oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej, nie może zasługiwać na uwzględnienie.

Nie negując zasadności zastrzeżonego w umowie prawa do żądania od pożyczkobiorcy dokumentów pozwalających powodowi na ocenę bieżącej sytuacji ekonomicznej dłużnika, należy wskazać, że sankcją za uporczywe uchylanie się od tego obowiązku winna być raczej możliwość wypowiedzenia umowy, a nie mechaniczne naliczanie dodatkowych opłat.

Mając na uwadze szczególne okoliczności niniejszej sprawy należy zauważyć, że przyczyna niewywiązania się pożyczkobiorcy z obowiązku spłaty pożyczki była w istocie od niego niezależna.

Niemożność obsługi zadłużenia była bowiem konsekwencją obniżenia obrotów w związku z pandemią C. -19.

Zatem obciążanie pozwanych dodatkowo obowiązkiem zapłaty przedmiotowych wygórowanych opłat nie znajdowałoby należytego aksjologicznego uzasadnienia.

Podobne stwierdzenie należy odnieść także do opłaty za sporządzenie pozwu.

Trzeba mieć na uwadze, że kwestię kosztów dochodzenia roszczeń w postępowaniu sądowym regulują przepisy kodeksu postępowania cywilnego.

Art. 98 kpc stanowi, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw.

Wymaganie, by pozwani mieli obowiązek zwrotu powodowi kosztów sporządzenia pozwu, niezależnie od tego, czy roszczenia nim objęte okazały się zasadne, czy też nie, pozostaje w sprzeczności z ww. ogólną regułą.

Nadto powód ostatecznie był w niniejszym postępowaniu reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika i tym bardziej odrębne dochodzenie zryczałtowanej opłaty za sporządzenie pozwu nie zasługiwało na uwzględnienie.

Skoro przedmiotowe opłaty powodowi się nie należały, to niezasadne okazały się oparte na odmiennym założeniu zarzuty apelacji powoda dotyczące błędnego jakoby zaliczenia wpłat strony pozwanej i w konsekwencji częściowego oddalenia roszczeń odsetkowych oraz braku umorzenia postępowania w zakresie wskazanym w punkcie 3 wniosków apelacyjnych.

Należy wreszcie zauważyć, że powołany w apelacji art. 110 P. dotyczy odpłatności za czynności banków, a nie sankcji za niewykonanie obowiązków umownych przez kontrahentów banków.

Nie zasługiwała na uwzględnienie także apelacja strony pozwanej.

Niezasadny jest zarzut błędnego ustalenia stanu faktycznego mającego skutkować naruszeniem art. 75c P. „poprzez upatrywanie przez sąd spełnienia obowiązków upominawczych po stronie banku w procedurze upominającej z 2019r”.

Skarżący zarzucają w tym kontekście, jakoby Sąd Okręgowy pominął fakt, że wypowiedzenie dokonane w tym czasie zostało odwołane i wywodzą, że „w razie zaistnienia ponownych przesłanek do wypowiedzenia umowy, czynności te winny być poprowadzone od początku”.

Jednak Sąd Okręgowy przy ocenie spełnienia przez powoda wymagań określonych w art. 75c P. miał na uwadze czynności podjęte przez bank już po odwołaniu złożonego w 24 maja 2019r. wypowiedzenia umowy, w szczególności zaś doręczenie pozwanym wezwania z 15.12.2020r.

Czynności te stanowiły skuteczne wypełnienie przez powoda obowiązków określonych w art. 75 c P., o czym będzie mowa poniżej.

Nie zachodzi także zarzucane w apelacji pozwanych naruszenie art. 75c P. w zw. z art. 61 § 1 kc.

Skarżący uważają, że skoro wezwanie do zapłaty wysłane przez powoda drogą pocztową do pożyczkobiorcy zostało zwrócone do nadawcy jako niepodjęte w terminie, to nie można uznać, by pozwany T. G. otrzymał informację „o restrukturyzacji i opóźnienia w zapłacie”.

Rację ma jednak Sąd Okręgowy wskazując, że wystosowanie do pożyczkobiorcy w piśmie z 15 grudnia 2015r. ostatecznego wezwania do zapłaty (przed wypowiedzeniem umowy), po raz ostatni wzywającego do uregulowania zaległości -wynoszących na dzień 15 grudnia 2020 r. 6.998,58 zł - związanych z nieterminową spłatą pożyczki, w terminie 14 dni roboczych od otrzymania wezwania, wraz z dalszymi należnościami z tytułu kosztów/opłat i odsetek karnych, zawierającego zagrożenie bezwarunkowym wypowiedzeniem umowy po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu i informującego o prawie złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia w terminie 14 dni roboczych od otrzymania wezwania(k. 67), skoro nastąpiło na adres wskazany w umowie i nie zostało przez adresata podjęte, stanowiło skuteczne wypełnienie obowiązków banku wskazanych w art. 75 c ust. P..

Sam pożyczkobiorca przyznał, że powód wysyłał do niego korespondencję na prawidłowy i aktualny adres oraz że korespondencji tej nie odbierał.

W ramach art. 61 § 1 k.c. wystarczające jest natomiast by oświadczenie woli dotarło do adresata w taki sposób, że miał możliwość zapoznania się z jego treścią, bez względu na to czy rzeczywiście to nastąpiło. Przepis art. 61 § 1 k.c. określa chwilę skutecznego złożenia oświadczenia woli składanego innej osobie. Następuje to, jak tylko dotrze ono do tej osoby, w taki sposób, że mogła się z nim zapoznać. Jeżeli treść oświadczenia woli składanego innej osobie zawarta jest w piśmie przesyłanym pocztą, a przesyłka - wobec niemożności doręczenia - zostanie

pozostawiona w urzędzie pocztowym z powiadomieniem o tym adresata, dojście oświadczenia do wiadomości tej osoby, w rozumieniu art. 61 § 1 k.c., następuje z chwilą doręczenia pisma w dniu, przyjętym analogicznie do doręczenia pisma sądowego, w trybie art. 139 § 1 k.p.c. Zasadniczym celem doręczenia jest to, aby odbiorca faktycznie pismo otrzymał i zapoznał się z jego treścią. Chodzi zatem o to, żeby adresat odebrał korespondencję z urzędu pocztowego w wyznaczonym czasie, co pozwala mu na realne zapoznanie się z treścią oświadczenia. Dopuszczona została możliwość zastosowania do składania i przyjmowania oświadczeń woli w sferze prawa materialnego tzw. doręczeń zastępczych, w rozumieniu kodeksu postępowania cywilnego. Ustawodawca przyjął kwalifikowaną teorię doręczenia, odnoszącą się do konieczności ustalenia możliwości zapoznania się adresata z oświadczeniem w zwykłym toku rzeczy. Oznacza to, że jeśli nadawca oświadczenia doręcza pismo w miejsce, które stanowi miejsce zamieszkania odbiorcy albo miejsce jego stałej aktywności, za decydujący dla uznania go za doręczone uważana jest chwila dostarczenia pisma w to miejsce. Domniemywa się skuteczność doręczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2016 r. II CSK 750/15).

Nie jest zatem także uzasadniony zarzut naruszenia art. 243 kpc w zw. z art. 231 kpc bowiem, wbrew wywodom apelacji, dopuszczalne było w tym przypadku zastosowanie konstrukcji domniemania.

Skoro bank wypełnił w stosunku do pożyczkobiorcy wymagania określone w art. 75c P., to niezasadne jest twierdzenie apelacji, jakoby wypowiedzenie umowy było nieważne na podstawie art. 58 § 1 kc z uwagi na rzekome niedopełnienie przez powoda powyższego wymogu.

Niezasadny okazał się także zarzut błędnego ustalenia przez Sąd Okręgowy, że pozwani na dzień złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy znajdowali się w stanie opóźnienia w spłacie kredytu.

Skarżący twierdzi, że niedopłata wskazana w oświadczeniu o wypowiedzeniu umowy w wysokości 6.927,26 zł nie powstałaby, gdyby bank nie naliczał nienależnych opłat (w szczególności z tytułu kar umownych).

Jest to jednak twierdzenie sprzeczne z treścią dokumentu w postaci bezwarunkowego wypowiedzenia umowy z 2.02.2021r., z którego wynika, że na wskazaną wyżej kwotę składają się należności z tytułu zaległego kapitału w wysokości 1.815,67 zł, zaległych odsetek w wysokości 4.824,98 zł, odsetek karnych w wysokości 17,96 zł oraz kosztów/opłat w wysokości 268,65 zł.

Powód nie uwzględnił zatem w tym wyliczeniu należności z tytułu kar umownych i domagał się ich zapłaty dopiero po skutecznym wypowiedzeniu umowy pożyczki.

Gołosłowne są przy tym twierdzenia apelacji jakoby powód bez uzasadnienia odrzucił wniosek strony pozwanej o restrukturyzację kredytu.

Strona pozwana nie wystąpiła bowiem z takim wnioskiem po doręczeniu jej wskazanego wyżej pisma z 15.12.2021r. (ostatecznego wezwania do zapłaty, w którym zawarta była informacja o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację).

Nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut błędnego ustalenia stanu faktycznego mający polegać na oddaleniu wniosku pozwanych o rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty.

Skarżący w tym kontekście zarzuca, że Sąd Okręgowy stwierdził brak podstaw do rozłożenia zasądzonego świadczenia na raty z uwagi na to, że pozwani wcześniej nie udźwignęli ciężaru płatności raty, podczas gdy zdaniem skarżących pozwani byli w stanie spłacać raty kredytu, a nie byli w stanie sprostać regulowaniu opłat naliczonych przez bank, które jak ocenił Sąd I instancji, miały charakter niedozwolony.

Jest to twierdzenie niezasadne, bowiem jak to już wyżej wskazano, podstawą wypowiedzenia umowy pożyczki był fakt powstania zaległości w zapłacie należności z tytułu kapitału oraz odsetek.

Niezależnie od tego wskazać należy, że w przypadku gdy sąd rozkłada na raty zasądzone świadczenie, odsetki za opóźnienie naliczane są tylko do daty wyroku (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 22

września 1970 r., III PZP 11/70, OSNCP 1971, nr 4, poz. 61; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2006 r., III CZP 126/06, OSNC 2007, nr 10, poz. 147).

Uwzględnienie wniosku pozwanych o rozłożenie świadczenia na raty w wysokości 3.000zł miesięcznie spowodowałoby, że powód mógłby uzyskać zaspokojenie należności wymagalnych na dzień orzekania przez Sąd 1 instancji po ponad 7 latach.

Zatem powód, mimo tak długiego oczekiwania na pełne zaspokojenie, nie uzyskałby w tym okresie korzyści ze swego kapitału.

Przy rozpoznawaniu wniosku o rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty należy brać również usprawiedliwiony interes wierzyciela, a ten sprzeciwia się, ze wskazanych wyżej powodów, zastosowaniu w niniejszej sprawie rozwiązania wskazanego w art. 320 kpc.

Słusznie wskazał w tym kontekście Sąd Okręgowy, że sytuacja materialna pozwanych nie pozwala im nawet na spłatę zadłużenia w ratach, pozwani zresztą nie dokonali w toku postępowania żadnych wpłat z tego tytułu.

Bezpodstawny okazał się także zarzut naruszenia art. 58 § 2 kc, którego skarżący doszukuje się w braku dokonania przez Sąd I instancji „kontroli klauzuli umownej dotyczącej zmiennego oprocentowania kredytu, w sytuacji gdy na gruncie niniejszej umowy bank mógł naliczać odsetki od skredytowanej kwoty według abstrakcyjnie określonych przez bank parametrów, które nie stanowią obiektywnego miernika – zostały bowiem określone w sposób na tyle ogólny, że pozostawiły bankowi całkowitą dowolność w ich ocenie”.

Ten bardzo ogólnie sformułowany zarzut nie został w istocie rozwinięty w części motywacyjnej środka odwoławczego.

Wystarczające będzie zatem stwierdzenie, że Sąd Apelacyjny w pełni podziela obszerną argumentację Sądu Okręgowego odnoszącą się do wskazanej kwestii, do których to wywodów skarżący się w żaden sposób nie odniósł.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Apelacyjny orzekł na zasadzie art. 100 kpc w zw. z art. 391 § 1 kpc.

Obie strony przegrały swoje apelacje i dlatego każda strona obowiązana był do zwrotu przeciwnikowi kosztów zastępstwa procesowego (art. 99 k.p.c.). Pozwani kwoty 8.100 zł, a powód 1350 zł tj. po wzajemnej kompensacie Sąd Apelacyjny zasądził od pozwanych o na rzecz powodów 6.750 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego (§ 2 pkt 4 i pkt 7, § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1804).

Mikołaj Tomaszewski

Niniejsze pismo nie wymaga podpisu na podstawie § 100a ust. 1-3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. - Regulamin urzędowania sądów powszechnych jako właściwie zatwierdzone w sądowym systemie teleinformatycznym.

W Portalu Informacyjnym umieściła:

sekr. sąd. Patrycja Amiławska